

3e Det placerade barnets rätt till gott umgänge när föräldern har kognitiva svårigheter

Svar på frågor från Barnrättsdagarna

- 1) **Hur jobbar ni med föräldrar med demens?** Hälso- och sjukvård har skyldighet att erbjuda alla barn och unga möjlighet till information rörande förälders diagnos och svårigheter. I den mån som föräldern med demens och/eller barnet finns aktuell inom habiliteringen erbjuder vi även dem denna möjlighet till information.
- 2) **Hur ser erfarenheterna ut av stöd och hjälp när både förälder och barn har funktionsvariationer?** Vi utgår från barnets och förälderns respektive funktionsvariation och behov, men erbjuder också anpassat stöd utifrån deras gemensamma behov utifrån att vara förälder och barn, bl.a. stöd som stärker relationen. Ofta förutsätts att fler aktörer involveras.
- 3) **Vi vet ju att barn behöver anknytning till sina vårdnadshavare och att risken för psykisk ohälsa ökar om föräldern har en funktionsnedsättning. Ska vi inte då vara uppmärksamma och "ifrågasätta" om barnet får det den behöver, eller handlar det mer om hur vi ifrågasätter?** Barnets bästa ska alltid vara i fokus och därför behöver man också uppmärksamma barnets situation och behov av stöd, liksom förälderns behov av stöd, avlastning och kompensation i sitt föräldraskap.
- 4) **Om föräldrar tackar nej till insatser, gör ni då orosanmälan till socialtjänsten?** Habiliteringen har, liksom övrig hälso- och sjukvård, anmälningsskyldighet. Om en förälder tackar nej till insats så har vi att bedöma om avsaknaden av insatsen innebär att det finns anledning att hysa oro för barnet eller inte. För oss är det en självklarhet att inge en orosanmälan när det finns oro för ett barn.
- 5) **Merparten av socialtjänstens insatser bygger på ett tidigt föräldrastöd där föräldern skall stöttas i att göra själv, dvs. ej någon praktisk hjälp. Hur ser ni på detta? Är det ens verkningsfullt? Hur skall man rikta stödet på ett bra sätt?** För den grupp föräldrar som SUF-Kunskapscentrum utvecklar kunskap om dvs. föräldrar som har intellektuell funktionsnedsättning och/eller andra kognitiva funktionsnedsättningar ex. vis. ADHD, ADD autismspektrumtillstånd, hjärnskada eller svagbegåvning visar forskning att föräldraförmågan kan utvecklas om stödet individuellt anpassas. Dock måste, som alltid, individuella bedömningar göras utifrån den unika föräldern och det unika barnet. Det är viktigt att kartlägga om det finns färdigheter i föräldraförmågan som föräldern behöver stöd i att träna/utveckla (anpassat stöd) och/eller behov av kompensatoriskt stöd. Det vill säga vilka färdigheter/förmågor är good enough, vilka behöver ges ett anpassat stöd och vilka färdigheter som föräldern helt enkelt behöver full kompensation i (till exempel när det gäller skolarbetet). Genomgående kan man säga att det är viktigt att de insatser som ges också ska bidra till att reducera förälderns stressnivå.

- 6) Vid vilken ålder ges information eller är det mer fortlöpande?** Barnets mognad avgör. Även ett litet barn kan få information, men informationen behöver då naturligtvis anpassas än mer och ges tillsammans med bilder, ritprat kanske någon film eller någon av SUF-Kunskapscentrum och Infotekets barnböcker tex. "Wilmas mamma har ADHD" www.regionuppsala.se/suf alternativt www.regiouppsala.se/infoteket
- 7) Hur kommer ni i kontakt med föräldrar som har funktionsnedsättning? Söker de själva?** Samtalsmottagningen bedrivs inom ramen för habiliteringens verksamhetsområde i Region Uppsala. Företrädesvis kontaktas vi av föräldrarna genom att de och/eller deras barn redan finns aktuella inom habiliteringen, men det är inte ovanligt att vi kontaktas av föräldrar och unga som ej är aktuella inom habiliteringen.
- 8) Hur ser er samverkan med socialtjänsten ut?** SUF-Kunskapscentrum drivs i en samverkan mellan Region Uppsala och länets åtta kommuner. I varje kommun finns en lokal SUF-grupp etablerad som är en lokal kunskapskälla med uppdraget att utgöra kreativ tvärprofessionell arena med gemensamt ansvar för det lokala utvecklingsarbetet i samverkan över verksamhets- och huvudmannagränser. Här ingår flera enheter från socialtjänstens olika områden, ex. LSS, Barn o familj, ungdom, placering. Här förs bl.a. diskussioner kring processflöden i syfte att fånga förbättringsområden/"glapp" och vid behov adressera dessa till rätt nivå, ibland lokalnivå, ibland ligger lösningen på regional nivå. <https://www.regionuppsala.se/sv/Kampanjwebbar/SUF-Kunskapscentrum/SUF-grupper/>